

Dokument nr. 15:18.

(1997-98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 172 - 192.

8. - 26. mai 1998.

Innhold

Spørsmål	Side
172. Fra stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad, vedr. veiprosjekter, besvart av samferdselsministeren	3
173. Fra stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll, vedr. borteboerstipend, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren	4
174. Fra stortingsrepresentant Kristin Halvorsen, vedr. nynazistiske arrangementer, besvart av justisministeren	5
175. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. nærradioene, besvart av kulturministeren	5
176. Fra stortingsrepresentant Vidar Kleppe, vedr. steiningen av journalisten Moreteza i Iran, besvart av utenriksministeren	7
177. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. terroraksjoner mot kurdere og tyrkiske opposisjonelle, besvart av justisministeren	8
178. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. politisk overvåking, besvart av justisministeren	8
179. Fra stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo, vedr. svangerskapskontroll og kirkeasyl i Alta, besvart av justisministeren	10
180. Fra stortingsrepresentant Aud Gaundal, vedr. ledige mellom 60 og 64 år og praksisplass, besvart av arbeids- og administrasjonsministeren	11
181. Fra stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen, vedr. utbetaling av sykepenger og fødselspenger, besvart av sosialministeren	11
182. Fra stortingsrepresentant Jon Olav Alstad, vedr. lønnreguleringer og tariffoppgjøret, besvart av arbeids- og administrasjonsministeren	12
183. Fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen, vedr. fiskerinæringen i Skagerrak, besvart av fiskeriministerens	13
184. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. eldrerådene i Bergen, besvart av sosialministeren	14
185. Fra stortingsrepresentant Britt Hildeng, vedr. yrkesskadeforsikringsforeningen, besvart av justisministeren	15
186. Fra stortingsrepresentant Karl N. Meløysund, vedr. avviklingen av torskefisket, besvart av fiskeriministerens	16
187. Fra stortingsrepresentant Børge Brende, vedr. sviktende interesse for å ta doktorgrad, besvart av kirke-, utdannings- og forskningsministeren ...	17
188. Fra stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland, vedr. oljeselskapet Shell, besvart av olje- og energiministerens	18
189. Fra stortingsrepresentant Kristin Krohn Devold, vedr. lotterier og lotteritilsyn, besvart av justisministerens	19
190. Fra stortingsrepresentant Ågot Valle, vedr. NRK og dets organisasjonsmodell, besvart av kulturministerens	19
191. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. Statnetts effektiviseringspotensial, besvart av olje- og energiministerens	20
192. Fra stortingsrepresentant Ivar Kristiansen, vedr. situasjonen i Luftfartsverkets sertifikatavdeling, besvart av samferdselsministerens	22

Dokument nr. 15:18.

(1997-98)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar.

Spørsmål nr. 172.

Innlevert 8. mai 1998 av stortingsrepresentant Thore Aksel Nistad.

Besvart 14. mai 1998 av samferdselsminister Odd Einar Dørum.

Spørsmål:

«En del påbegynte veiprojekter er ikke fullført på grunn av mangel på langsiktig planlegging og fullfinansiering. Som eksempel kan nevnes E 134 (Hegstad-Kongsberg) og Dalsfjordprosjektet. Dyre veiprojekter som ikke blir fullført er særdeles dårlig samfunnsøkonomi. Kjenner Samferdselsministeren til flere lignende tilfeller? Hva vil Samferdselsministeren gjøre for at ovennevnte prosjekter blir ferdigstilt?»

Svar:

Etter mitt syn er det ikke riktig å si at Ev 134 Hegstad - Kongsberg er et prosjekt som er påbegynt og ikke fullført. Prosjektet Ev 134 Torespæren - Hegstad ble tatt opp til bevilgning i 1995 etter vedtatt reguleringsplan fra 1993. I følge denne planen skulle Ev 134 føres fram til parselldele på Hegstad hvor ny veg skulle koples på eksisterende veg ved Fiskumsletta. Ved behandlingen av kommunedelplanen for videreføring av Ev 134 fra Hegstad mot Kongsberg ble imidlertid forutsetningene for prosjektet endret ved at Øvre Eiker kommune gikk inn for å sløyfe nedføringen til Hegstad. En midlertidig tilkopling ved Hegstad til 15 mill kr vil være nyttig, ikke minst

ved at beboerne langs eksisterende veg avlastes for trafikk på et tidligere tidspunkt. Det er imidlertid ikke fattet noe vedtak om at prosjektet ikke skal fullføres.

For øvrig vil jeg komme tilbake til Ev 134 i en samleproposisjon som fremmes for Stortinget 15. mai.

Dalsfjordprosjektet i Sogn og Fjordane ble utredet nærmere i forbindelse med St meld nr 37 (1996-97) Norsk veg- og vegtrafikkplan 1998-2007. Prosjektet ble ikke prioritert i den sammenheng. Prosjektet inngår i det "øvrige riksvegnettet", og en videreføring vil derfor i stor grad være avhengig av lokale prioriteringer.

Bortsett fra Dalsfjordprosjektet kjenner jeg ikke til andre prosjekt som etter oppstart ikke har blitt fullført.

På slutten av forrige vegplanperiode vedtok Stortinget oppstart av så mange nye prosjekt at det ikke lar seg gjøre å opprettholde rasjonell anleggsdrift på alle prosjektene innenfor de økonomiske rammer i St meld nr 37 (1996-97) Norsk veg- og vegtrafikkplan 1998-2007. For å sikre mest mulig rasjonell anleggsdrift på allerede igangsatte prosjekter er det derfor i liten grad vedtatt oppstart av nye prosjekter i 1998.

Spørsmål nr. 173.

Innlevert 8. mai 1998 av stortingsrepresentant Synnøve Konglevoll.

Besvart 18. mai 1998 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun.

Spørsmål:

«I spørretimen 11. februar tok jeg opp med Statsråden situasjonen for elever som tar et godkjent fire-årig løp i den offentlige videregående skolen. Disse har i dag ikke rett på borteboerstipend, i motsetning til elever som tar et fjerde år på folkehøyskole. Statsråden Lilletun var enig i at de burde få borteboerstipend, men trengte mere tid på saken. Hvor står saken nå, hvor mange elever gjelder dette, og hva er de budsjettmessige konsekvensene av en ordning med tilbakevirkende kraft for skoleåret 97/98?»

Svar:

Stipendtildelingen er innrettet slik at borteboere under aldersskillet for behovsprøving av støtte etter forsørgernes inntekt kan få et ikke behovsprøvd utdanningsstipend, kalt minstestipend når de må bo borte under utdanningen. Utdanningsstipendet for borteboere over aldersskillet er om lag halvparten så stort. Jeg nevner dette fordi spørsmålet som er stilt kan gi inntrykk av at borteboende elever over aldersskillet ikke i det hele tatt får stipend.

Departementet har nå gjort en første vurdering av spørsmålet om å heve aldersskillet for å kunne gi minstestipend til borteboende elever som tar et opplegg over fire år i videregående opplæring. Som jeg sa i spørretimen, hvor det spesielt var pekt på situasjonen for elever i fireårig idrettsfag, er det viktig å lage løsninger som er rettferdige i forhold til andre elever som bl a av faglige årsaker må bruke flere år.

Departementet har innhentet opplysninger som viser at det kan være ca 30 elever i fjerde år på landslinjene. I tillegg kommer elever i de øvrige idrettslinjer med et opplegg over fire år. Ikke alle skoler med idrettslinjer har organisert den treårige læreplanen over fire års utdanning. Ved enkelte skoler lages individuelle opplegg over fire år. Det eksakte antall elever med slikt opplegg er derfor være vanskelig å gi.

Dersom gruppen på landslinjer kunne sees isolert, ville det ikke være problematisk å ha særregler for

disse. Men jeg har funnet det vanskelig å gjøre unntak bare for dem som går på landslinjene i idrett siden det er flere grupper som kan berøres av problemstillingen. Også elever som har tilrettelagt opplæring og som kan gå i opp til fem år og andre som av forskjellige grunner, f eks på grunn av sykdom er i videregående opplæring som 19 åringer bør vurderes i denne sammenheng. Som kjent gjelder retten til videregående opplæring i fire år. Vedtaket under behandlingen av St meld nr 14 (1993-94) om at søkere under 20 år, som ikke hadde hatt støtte til tre år i videregående opplæring, skal regnes som under aldersskillet dersom de tar utdanning på VKII-nivå, gjaldt nettopp elever i situasjonen nevnt foran.

Jeg viser i denne sammenheng til forslag fra Senterpartiet og Kristelig Folkeparti under behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 1997. Forslaget lød:

«Stortinget ber Regjeringen om å tildele utdanningsstøtte etter reglene for søkere under aldersskillet til elever som tar et 4. år i videregående opplæring fra skoleåret 1997/98, slik Regjeringen gikk inn for i St. meld. Nr. 14 (1993-94). Her heter det: «- at det kan tildeles støtte til videregående opplæring i maksimalt 4 år». Dette fikk Stortingets tilslutning i Innst. S. Nr 101 (1993-94) der det heter: «Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, slutter seg derfor til at det til videregående opplæring kan tildeles støtte i inntil 4 år, og at det bør åpnes for unntak for fagutdanning hvor studietiden er lengre». Stortinget bevilger 39 mill kroner til dette formål.»

Forslaget ble nedstemt med 93 stemmer mot og 52 stemmer for.

Kostnadene ved å heve aldersskillet for de aktuelle elevgrupper vil altså være betydelige. Både kostnader og konsekvenser ved å gjøre unntak for enkeltgrupper må utredes nærmere. Jeg har derfor ikke funnet å kunne fremme forslag nå om endring som gir mulighet for minstestipend bare til elevene i fjerde år av landslinjer i idrett.

Spørsmål nr. 174.

Innlevert 11. mai 1998 av stortingsrepresentant Kristin Halvorsen.

Besvart 19. mai 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Norske nynazister planlegger en større konsert et sted i nærheten av Oslo 16. mai, med deltakelse også fra utenlandske nynazister. Det ble også arrangert en slik konsert i Oslo-området nyttårsaftnen 1997. Mange mennesker reagerer svært sterkt på at nynazister kan gjennomføre en slik markering i forbindelse med feiringen av nasjonaldagen.

Hvilke tiltak vil justisdepartementet sette i verk mot denne typen nynazistiske arrangementer?»

Svar:

Etter politilovens § 11 er det politiet som kan iverksette tiltak rettet mot arrangementer på offentlig sted. Justisdepartementet er i denne sammenheng klageinstans i forhold til politiets vedtak.

Etter dette er det således det lokale politi, dvs den lokale politimester, som i første instans kan beslutte og eventuelt iverksette tiltak. Slike tiltak må naturligvis være hjemlet i lovverket.

Det er en høyt prioritert oppgave for politiet å holde disse miljøene under oppsikt for å avdekke og eventuelt hindre kriminelle handlinger.

Når det gjelder politiets muligheter for å gripe inn overfor private arrangementer, vil det bero på i hvil-

ken grad slike gir seg utslag i handlinger som etter norsk lovgivning er straffebelagt.

Når det gjelder arrangementer på offentlig sted, skal arrangør på forhånd gi politiet melding om dette. I disse tilfellene kan politiet etter politilovens § 11 bare forby arrangementer når det er grunn til frykt for alvorlig forstyrrelse av den offentlige ro og orden eller den lovlige ferdsel eller at det formål som tilsiktes fremmet eller måten det skjer på, strider mot lov.

Vår lovgivning på dette området må sees i sammenheng med den grunnfestede plass ytringsfriheten og den politiske frihet har i det norske samfunnet. Dette har gjort at man har valgt ikke å forby enkelte politiske retninger, selv om de måtte representere ytterliggående standpunkter de aller fleste samfunnsborgere tar avstand fra.

Jeg er imidlertid opptatt av at vi på dette området, som på enkelte andre rettsområder, har en mest mulig lik lovgivning i de nordiske land. Jeg har derfor initiert at mitt departement innhenter bakgrunnsmateriale om såvel lovgivnings- som håndhevingssituasjonen i Sverige. Jeg vil dernest vurdere å ta opp spørsmålet om mulige felles tiltak for å møte trusler om kriminelle handlinger fra ytterliggående, politiske grupperinger med mine nordiske kollegaer.

Spørsmål nr. 175.

Innlevert 11. mai 1998 av stortingsrepresentant Ågot Valle.

Besvart 19. mai 1998 av kulturminister Anne Enger Lahnstein.

Spørsmål:

«Gjennom AV-fondet får nå lokalradioene støtte, slik at drift for de minste i det hele tatt blir mulig. I 1998 har støtten til de minste radioene blitt drastisk redusert, og flere av dem vurderer nå nedleggelse. Da Stortinget behandlet St.meld. nr. 32 (1992-93) var det en forutsetning for opprettelse av AV-fondet at nærradioene etter søknad skulle kunne få minst like mye stønad som de fikk før fondets opprettelse. Hva vil Regjeringen gjøre for å etterfølge Stortingets vedtak?»

Begrunnelse:

I Oslo har de små nærradioene nå gått sammen om å danne en egen forening for etniske og fremmed-

språklige minoritetsradioer. I hele landet finnes det 14 radioer med denne profilen, og de har en viktig samfunnsrolle.

Alle radioene drives på frivillig basis og har i Oslo en målgruppe på 80.000 mennesker.

For å drive en nærradio av denne størrelsen stipulerer foreningen selv at det etter konservativ regning er snakk om et beløp på mellom kr.200.000,- og kr.300.000,- pr.år.

Disse nærradioene har også vansker med å få reklameinntekter, og er av den grunn mer avhengig av støtten fra AV-fondet enn de mer kommersielt drevne nærradioene.

Departementet har selv, i brev til Radio Siellan 23.07.93 sagt at en anser at ordningen med AV-fondet vil sikre nærradioer for samer og andre språklige

minoriteter også i fremtiden, og at det blir gitt støtte fra det nye fondet i minst samme omfang som tidligere.

Hva departementet sa i brev i 1993, og også hva Stortinget vedtok i forbindelse med behandling av meldingen Media i tiden, er ikke fulgt opp av AV-fondet. Departementet må av denne grunn nå sikre at disse nærradioene får fortsatt mulighet til å sende i minst like stor grad som tidligere.

Svar:

Tilskudd til lokalkringkastingsformål fra Audiovisuelt produksjonsfond fordeles etter vedtak i AV-fondets styre på bakgrunn av innstilling fra Fagutvalget for nærkringkastingsaker. Fagutvalget består av fem medlemmer hvorav to medlemmer oppnevnes etter forslag fra lokalkringkastingsorganisasjonene.

I henhold til AV-fondets vedtekter fastsetter Kulturdepartementet hovedfordelingen av fondets midler, dvs. fordelingen mellom film/fjernsynsformål og nærkringkastingsformål, etter forslag fra styret. Når det gjelder den nærmere fordelingen av tilskuddene til nærkringkastingsformål har Kulturdepartementet gitt nærmere regler gjennom Retningslinjene for tilskudd til nærkringkastingsformål. AV-fondet er her gitt stor grad av frihet i forhold til å fastsette det nærmere innholdet i støtteordningen. Det er imidlertid slått fast at det skal «tas særlig hensyn til søknader fra radioer med begrensede muligheter for inntekter fra reklamesendinger og søknader fra etniske og språklige minoritetsgrupper.»

Stortingets forutsetninger for innlemmelse av Nærradiofondet i Audiovisuelt produksjonsfond

I forbindelse med behandlingen av St.meld.nr. 32 (1992-93), Media i tida uttalte Stortingets kirke- og undervisningskomite følgende:

«Flertallet vil imidlertid understreke at man ved å oppheve reklameavgiften for nærradio, også nedleg-

ger fondet for fordeling mellom nærradioene. Det må derfor være en forutsetning at nærradioene etter søknad kan få støtte fra det nye fondet i minst samme omfang som i dag.»

Årets fordeling av midler til lokalradioformål

Kulturdepartementet har i hovedfordelingen for 1998 bestemt at 11 mill. kroner, dvs. om lag 1/4 av den statlige bevilgningen, skal settes av til nærkringkastingsformål. Dette er i tråd med Stortingets forutsetninger slik de ble uttrykt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 1997 og St.meld.nr. 12 (1996-97), Om kringkasting og dagspresse 1995 m.v.

Ifølge AV-fondet er ca. 4,6 mill kroner vedtatt tildelt lokalradioformål for 1998, mot 4,2 mill. kroner i 1997 og 1 mill. kroner i 1996. Til sammenlikning delte det tidligere Nærradiofondet 2,2 mill. kroner i 1993. Vi viser til vedlagte oversikt over tildelte midler. (vedlegg 1)

Kulturdepartementets vurdering

Kulturdepartementet vil vise til at Audiovisuelt produksjonsfond samlet sett har bevilget et større beløp til lokalradioformål for 1998 enn for tidligere år. Beløpet er også vesentlig større enn det som ble tildelt gjennom Nærradiofondet i 1993, også tatt i betraktning den alminnelige prisstigningen. Det er derfor klart at tildelingen for 1998 er i tråd med Stortingets forutsetninger.

Når det gjelder «de minste radioene», som spørsmålet særskilt omtaler, kan vi vise til at det ved tildelingen for 1998 i all hovedsak er lagt vekt på søknadenes innhold og kvalitet. Radioenes størrelse er ikke blitt tillagt avgjørende vekt ved tildelingen. Det er også gitt prioritet til radioer med sendinger for etniske minoriteter, særlig gjelder dette utviklingsprosjekter.

Vedlegg 1, J. nr.9389/98. Kulturdepartementet

Spørsmål nr. 176.

Innlevert 12. mai 1998 av stortingsrepresentant Vidar Kleppe.

Besvart 22. mai 1998 av utenriksminister Knut Vollebæk.

Spørsmål:

«Den iranske opposisjonelle journalisten Moreteza er dømt til døden ved steining i Iran, etter den islamske lovgivningen, Sharia.

Vil utenriksministeren foreta seg noe i denne saken?»

Begrunnelse:

Ifølge Aftenposten den 2.mai d.å. skal den iranske journalisten Moreteza Firuzi henrettes ved steining etter at han har blitt funnet skyldig i spionasje og utroskap. Firuzi var tidligere sjefredaktør for den engelskspråklige avisen Iran News. Han ble arrestert i mai i fjor og dømt til døden i januar i år, etter den islamske lovgivningen, Sharia. Der han i følge den konservative avisen Ghods skal steines ihjel.

Dommen er i følge media stadfestet av Høyesterett i Iran, men datoen for steiningen er fastsatt uten at denne er oppgitt.

Etter at saken er blitt kjent har Iran blitt kritisert av flere internasjonale menneskerettsorganisasjoner som har krevd at Firuzi blir satt fri.

Svar:

Norge har, i likhet med flere andre vestlige land, med bekymring fulgt saken mot journalisten Moreteza Firouzi.

På FNs menneskerettighetskommissjons 54. sesjon, som ble avsluttet i april, ble det også i år vedtatt en resolusjon om menneskerettigheter i Iran, blant annet basert på rapporten fra Menneskerettighetskommissjonens spesialrepresentant for Iran. Til tross for en rekke positive utviklingstrekk i landet de siste

månedene, som økt pressefrihet og en bedring av situasjonen for kvinner, trakk rapporten frem andre områder der det ennå ikke har skjedd forbedringer. Dette gjaldt bl.a. antallet henrettelser og bruken av grusomme og inhumane straffemetoder, som steining.

I den resolusjonen om Iran som USA, EU og Norge var medforlagsstillere til, og som altså ble vedtatt av Kommissjonen, pekes det på disse forholdene. Likeledes ble det vist til mangler i rettsvesenet, herunder at det er vanskelig å få opplysninger om saker som behandles der. I den sammenheng ble saken til Moreteza Firouzi også nevnt. Dette er en meget klar markering av den internasjonale bekymringen som gjør seg gjeldende for Firouzis sak.

Det er grunn til å understreke at interessen for denne saken er av prinsipiell og humanitær natur, og at man ikke har gitt uttrykk for noen oppfatning vedrørende skyldspørsmålet.

Siden avslutningen av Menneskerettighetskommissjonens sesjon har Utenriksdepartementet holdt nær kontakt med likesinnede land om Firouzi-saken. Etter at Firouzis anke, etter det som er opplyst, er blitt avvist av den iranske høyesterett, har man fra norsk side hatt kontakt med flere land for å undersøke om det er grunnlag for å foreta en felles henvendelse til iranske myndigheter. Dette har imidlertid vist seg ikke å være mulig.

Utenriksdepartementet innkalte derfor 20. ds. Irans chargé d'affaires a.i. i Oslo og ba iranske myndigheter på humanitært grunnlag, med henvisning til de punktene av relevans for saken som også ble berørt i resolusjonen fra FNs Menneskerettighetskommissjon, om å se på Firouzis sak på nytt.

Spørsmål nr. 177.

Innlevert 12. mai 1998 av stortingsrepresentant Ågot Valle.

Besvart 19. mai 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Ifølge Klassekampen 8. og 9. mai har tyrkiske myndigheter vært involvert i flere drap og terroraksjoner mot bl.a. kurdere og tyrkisk opposisjonelle på 80- og 90-tallet. Ifølge samme oppslag kan ikke Overvåkingssjef Per Sefland utelukke at norske myndigheter har gitt opplysninger som er brukt til slike operasjoner. Kan Justisministeren redegjøre for hvilke opplysninger norsk overvåkingspoliti kan ha overrakt tyrkiske myndigheter og hvordan slike opplysninger kan ha blitt brukt i ovennevnte aksjoner?»

Svar:

Politiets overvåkingstjeneste (POT) har et utstrakt samarbeid med andre lands sikkerhets- og etterretningstjenester. Samarbeidet er utviklet over mange år, og er et viktig element i bekjempelsen av terrorisme. Arbeidsformen er basert på tillit mellom de respektive lands sikkerhets- og etterretningstjenester, og de forskjellige kommunikasjonsnett benyttes for å utveksle informasjon om konkrete personer eller informasjon av generell karakter, f.eks. terrororganisasjoners operasjonsmønster eller opplysninger i

forbindelse med mistanke om en forestående terrorhandling.

Det er en høy grad av kvalitetssikring på informasjonen som utveksles mellom tjenestene, og POT er selektiv i utvelgelsen av land man ønsker å formidle informasjon til. Når det gjelder Tyrkia, er Norges eneste kontakt i overvåkingsmessig sammenheng gjennom NATO's spesialkomite. I denne forbindelse presiseres det at informasjonen som utveksles er av generell karakter, og at det aldri gis personopplysninger som kan knyttes opp mot terrorrelatert virksomhet. POT's holdning i dette spørsmålet har for øvrig tidligere vært gjenstand for grundige drøftelser, senest i 1996.

Under henvisning til ovennevnte, slås det fast at POT ikke gir informasjon til tyrkiske myndigheter om personer som er i opposisjon til landets myndigheter. Dette omfatter både personer bosatt i Norge eller personer bosatt i andre land. Videre kan det legges til grunn at POT ikke har direkte kontakt med tyrkiske myndigheters representanter i Norge, og at eventuell informasjon tilflytt tyrkiske myndigheter om tyrkiske opposisjonelle ikke har sitt utspring i POT.

Spørsmål nr. 178.

Innlevert 14. mai 1998 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo.

Besvart 19. mai 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Det henvises til oppslag i Dagbladet den 13. mai d.å. der det framkommer at fylkeshelsesjefen i Finnmark ikke er gitt sikkerhetsklarering. Han kan dermed ikke gjøre seg kjent med fylkets egen krise- og atomberedskap. Fylkeshelsesjefen angir at han er ukjent med årsakene til manglende klarering, men spekulerer i at en årsak kan være medlemskap i SV og tidligere SF. Vil justisministeren bringe klarhet i hvorfor sikkerhetsklarering ikke er gitt?»

Begrunnelse:

Lund-kommisjonen avdekket at det har foregått overvåking på politisk grunnlag i Norge, og flere personer har opplevd å være utsatt for overvåking, eller har fått begrensninger i sine rettigheter som sivile borgere som en følge av at man feilaktig har betraktet

dem som en mulig risiko for rikets sikkerhet. I kjølvannet av Lund-kommisjonens rapport har det vært et uttalt politisk ønske å hindre at de forhold rapporten avdekket skulle videreføres.

Dersom en person som bekler stillingen som fylkeshelsesjef, ikke får full tilgang til informasjon knyttet til mulige helserisiki som befolkningen kan utsettes for, har dette også ringvirkninger for den befolkningen som denne embetspersonen er satt til å tjene. I tillegg kommer de etiske sider ved at manglende sikkerhetsklarering på et mulig sviktende grunnlag kan bidra til å stigmatisere enkeltpersoner og deres familier.

Jeg kjenner ikke til bakgrunnen for at sikkerhetsklarering her ikke er gitt, men vil finne det rimelig om justisministerten bidrar til å bringe klarhet i saken, utfra den begrunnelse som er anført. Undertegnede har ingen ønsker eller noen rett til å bli gjort

kjent med personlige opplysninger om den person som Dagbladet omtaler i sin artikkel, men er opptatt av at justisministeren gripper fatt i sakens rent prinsipielle sider, og ber om at justisminstretten gir et svar på om et slikt initiativ vil bli tatt.

Svar:

Spørsmålet om sikkerhetsklarering i det foreliggende tilfellet er blitt behandlet iht. «Direktiv for personellsikkerhetstjenesten og personkontrolltjenesten innen den sivile forvaltning». Dette direktivet er gitt ved kronprinsregentens resolusjon av 4. november 1983. Direktivet gjelder for alt personell innen den sivile forvaltning og den sivile beredskapsorganisasjon, herunder fylkeskommunen, som skal behandle eller ha adgang til dokumenter og opplysninger som av sikkerhetsmessige grunner må beskyttes. Iht. § 7 i direktivet kan det gis sikkerhetsklarering når det ikke foreligger rimelig tvil med hensyn til vedkommende persons «pålitelighet, lojalitet og sunne dømmekraft». Det er fastsatt en rekke kriterier for hvilke opplysninger som skal virke inn på vurderingen.

Ansvar for dette direktivet ligger hos Forsvarsdepartementet. Hvert enkelt departement er imidlertid klareringsmyndighet innen sitt forvaltningsområde. Departementene har frem til nå hatt en vid mulighet til å delegerer klareringsmyndigheten til sjefer for underlagte etater og institusjoner, samt til fylkesmenene.

I dette konkrete tilfellet har fylkesmannen i Finnmark fått delegerer klareringsmyndigheten fra Sosial- og helsedepartementet. Den daværende fylkesmannen fattet vedtak i denne saken tilbake i 1990. Behandlingen av sikkerhetsklareringen ble meddelt fylkeskommunen og fylkeshelsesjefen. FO/S og Kontrollutvalget ble samtidig orientert om utfallet av behandlingen.

Fylkeskommunen har funnet en ordning som ivaretar hensynet til kriseberedskapen i fylket på dette ansvarsområdet, ved at fylkestannlegen er oppnevnt til å delta i beredskapsarbeidet. For øvrig vil det for de fleste typer spørsmål og saker ikke kreves noen sikkerhetsklarering, da kriseberedskapen i stor grad bygger på ugraderte dokumenter og opplysninger.

Det gjeldende regelverk gir anledning til å klage på fylkesmannens vedtak. Klage over en nektet sikkerhetsklarering skal sendes av vedkommende klareringsmyndighet gjennom vedkommende departement til Forsvarssjefen, som er felles klageinstans for

hele sivilforvaltningen. Det er ikke innkommet klage i dette tilfellet. Det ble heller ikke anmodet om å vite begrunnelsen for avslaget. På denne bakgrunn har heller ikke sentrale myndigheter foretatt noen vurdering av fylkesmannens vedtak i saken. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at begrunnelsen for en klareringsnektelse ikke skal meddeles andre enn den som har tjenestelig behov for å vite det.

Når det gjelder muligheten for å omgjøre det opprinnelige vedtaket, foreligger det flere muligheter. For det første praktiserer Forsvarets overkommando ingen ankefrist. Det foreligger derfor en mulighet for fylkeshelsesjefen til å innklage vedtaket. For det andre kan fylkeskommunen sende inn en ny søknad om klarering. For det tredje kan også fylkesmannen etter eget initiativ foreta en ny vurdering. I og med at det er gått lang tid siden saken først ble vurdert, vil det i alle tilfelle være rimelig å foreta en ny personkontroll.

Blant annet etter Lund-kommisjonens utredning, er det foretatt en rekke endringer i både praksis og regelverk på dette området. Oppmykningen av praksis omfatter blant annet vurderinger knyttet til langvarig opphold i utlandet og militærnektning. Når det gjelder regelverket vil jeg henviser til den nye sikkerhetsloven (Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste) som ble vedtatt av Stortinget den 19. februar 1998, og sanksjonert den 20. mars 1998. Loven skal tre i kraft så snart arbeidet med å gjennomgå eksisterende, og utarbeide nye, forskrifter er ferdigstilt. De viktigste bestemmelsene for gjennomføring av sikkerhetsklarering er tatt inn i selve loven, og medfører en ytterligere oppmykning av sikkerhetsklareringen. Dette betyr blant annet at:

- det skal foretas individuelle vurderinger av hvert enkelt tilfelle
- ved avslag på klarering skal vedkommende bli gjort oppmerksom på retten til å anmode om begrunnelse og om klageadgangen. Begrunnelse skal gis, med mindre person- eller kildevernmessige hensyn eller hensynet til beskyttelse av skjermingsverdig informasjon er til hinder for dette.

Den nye sikkerhetsloven begrenser departementenes mulighet til å delegerer klareringsmyndigheten til underlagte ledd. Slik delegering skal heretter bare skje i særlige tilfeller. Dette vil bidra til å styrke rettsikkerheten for enkeltpersoner, sikre likebehandling og øke kvaliteten på saksbehandlingen.

Spørsmål nr. 179.

Innlevert 14. mai 1998 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo.

Besvart 20. mai 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«En gravid tamilsk kvinne befinner seg i kirkeasyl i Alta, og svangerskapskontrollene må foretas i selve asyl. Også den forestående fødselen ser ut til å måtte skje der hun oppholder seg. Vil justisministeren ta initiativ til at kvinnen og hennes familie gis midlertidig oppholdstillatelse til etter nedkomst, slik at svangerskapet kan gjennomføres uten økt risiko for komplikasjoner for mor og barn?»

Begrunnelse:

Det henvises til hovedoppslag i Nordlys, datert 13. mai, der det er redegjort nærmere for saken. Normalt vil en førstegangs fødende kvinne både kunne tilbys svangerskapskontroller hos jordmor og almenlege, og fødselen vil bli planlagt gjennomført ved et sykehus når kvinnen er førstegangs fødende. I tillegg vil en gravid kvinne samt forestående barnefar tilbys kurs i svangerskapsomsorg, med informasjon om symptomer i svangerskapet, samtaler med andre gravide, og samtale omkring den forestående fødselen. Nevnte normaloppfølging vil ikke la seg realisere når kvinnen befinner seg i kirkeasyl.

Rent medisinske forhold knyttet til det ufødte barnet bør etter undertegnede vurdering veie tungt for å sikre moren et normalisert svangerskap, og en fødsel under normaliserte betingelser. Jeg kjenner ikke til myndighetenes vurdering av hvorfor familien ikke gis videre oppholdstillatelse i Norge. Uansett vil man her risikere at det ufødte barnet utsettes for en risiko som vil kunne elimineres ved at familien tilstås midlertidig oppholdstillatelse inntil nedkomsten har

funnet sted.

Svar:

Spørsmålet refererer seg til en konkret sak som jeg på grunn av taushetsplikten ikke kan gå nærmere inn i. Jeg må derfor besvare spørsmålet på generelt grunnlag.

Norske myndigheter anerkjenner ikke kirkeasyl som et middel til å få lovlig opphold i Norge.

En person som har fått endelig avslag på sin søknad om opphold i riket er forpliktet til å forlate riket. Ved å gå i kirkeasyl velger vedkommende ikke å respektere et lovlig fattet vedtak. Han eller hun må da selv ta konsekvensene av en slik handling. Det er derfor ikke aktuelt å gi midlertidig oppholdstillatelse til gravide kvinner i kirkeasyl. Det er for øvrig norske myndigheters faste praksis at vedtak effektueres selv om parten er gravid, inntil 6 uker før termin. Det samme gjelder fra 6 uker etter at barnet er født.

På den annen side respekterer vi kirkefreden og henter derfor ikke personer med tvang i kirkerommet. Som hovedregel vil en person som forlater kirkerommet måtte påregne å bli pågrepet. For personer i spesielle medisinske situasjoner som graviditet og fødsel har man likevel valgt ikke å pågripe vedkommende.

En kvinne i kirkeasyl kan derfor oppsøke lege for svangerskapskontroll, eller av andre medisinsk nødvendige årsaker. Hun kan også, uten fare for å bli pågrepet, oppsøke sykehus for å føde. Man vil i slike situasjoner også ha forståelse for at ektefellen følger med.

Spørsmål nr. 180.

Innlevert 15. mai 1998 av stortingsrepresentant Aud Gaundal.

Besvart 26. mai 1998 av arbeids- og administrasjonsminister Eldbjørg Løwer.

Spørsmål:

«Hvor mange ledige mellom 60 og 64 år blir tilbudt praksisplass etter at de har gått ut rettighetene på 2x80 uker, og fordeler dette seg likt mellom kvinner og menn?»

Begrunnelse:

Det blir hevdet at en del av denne aldersgruppen, som kunne hatt rettigheter til diverse 2x80-tiltak, ikke søker videre ytelser etter endt dagpengeperiode (2x80 uker).

Svar:

Målgruppen for tiltakstilbudet er helt ledige som passerer andre 80-ukers periode og som ikke har dagpengerettigheter. I tillegg blir det blant annet stilt krav om at en må ha arbeidet i minst 36 måneder av de siste 4 årene før dagpengeperioden tok til. Personer som kommer inn under tiltakstilbudet kan enten delta på arbeidsmarkedstiltak, blant annet praksisplass, eller motta stønad i oppholdsperioder.

Ifølge Arbeidsdirektoratet avsluttet 111 personer i aldersgruppen 60-64 år sin andre 80-ukers dagpengeperiode i løpet av 1. kvartal 1998. Av disse var 73 menn og 38 kvinner. Av de 111 var 80 personer registrert som helt ledige med dagpenger ved utgangen av april 1998. Siden disse fortsatt har dagpengerettigheter omfattes de ikke av tiltakstilbudet. Videre var 11 personer på samme tidspunkt registrert som

delvis sysselsatte. Disse omfattes heller ikke av tiltakstilbudet.

Det gjenstår da 20 personer i alderen 60-64 år som kunne ha begynt på tiltakstilbudet, gitt at de oppfylte arbeidskravet på 36 måneder. 5 av disse deltok på tiltakstilbudet (enten på stønad i oppholdsperioder eller på arbeidsmarkedstiltak) ved utgangen av april 1998. Av de øvrige var 3 registrert helt ledig uten dagpenger, og resten, dvs. 12 personer (7 menn og 5 kvinner), var ikke lenger registrert i arbeidsmarkedsetatens registre ved utgangen av april 1998. Arbeidsdirektoratet har ikke opplysninger om disse 12 personenes tilknytning til arbeidslivet, men på grunn av den gode situasjonen på arbeidsmarkedet er det grunn til å tro at enkelte av disse er i jobb.

Jeg er ikke kjent med at det er et problem at ledige ikke søker om tiltakstilbud. Arbeidsmarkedsetaten innkaller alle personer som har 26 uker igjen av sin andre dagpengeperiode til en oppfølgingssamtale. I oppfølgingssamtalen skal handlingsplan for den enkelte ledige gjennomgås, eventuelt utarbeides for de som ikke har dette. I tillegg avtales det en ny samtale i forbindelse med dagpengeperiodens utløp. Dersom vedkommende fortsatt går på dagpenger ved utløpet av perioden, vil man fylle ut søknadsskjema til det nye tiltakstilbudet i denne samtalen. På bakgrunn av dette kan jeg ikke se at det er manglende informasjon fra arbeidsmarkedsetatens side som fører til at personer ikke søker om tilbud.

Spørsmål nr. 181.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesen.

Besvart 27. mai 1998 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Spørsmål:

«I Stortingets ordinære spørretime 11. februar 1998 fremmet jeg spørsmål vedr. utbetaling av sykepenger og fødselspenger til nordmenn som har bodd og opparbeidet trygderettigheter i Sverige. Ifølge opplysninger jeg har fått, er saken fortsatt ikke løst, noe som skaper store problemer for de som er berørt. Kan statsråden si når de berørte får sitt tilgodehavende - og vil statsråden eventuelt gå inn for at Norge forskutterer dersom Sveriges utbetaling ytterligere trekker ut i tid?»

Svar:

Stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesens spørsmål gjelder det fremdeles uløste problemet med manglende utbetaling av sykepenger og fødselspenger fra Sverige, og reiser bl a spørsmål om en fra norsk side i denne situasjonen har adgang til å forskuttere ytelser. Jeg går ut fra at man her sikter til muligheten for foreløpig utbetaling etter bestemmelsen i gjennomføringsforordningen nr 574/72 artikkel 114, jf EØS-avtalens vedlegg VI nr 2.

Denne bestemmelsen tar sikte på tilfeller der det

foreligger uenighet mellom institusjonene om hvilken lovgivning som finner anvendelse i medhold av avdeling II i forordningen nr 1408/71, jf EØS-avtalens vedlegg VI nr 1, eller med hensyn til hvilken institusjon som skal være kompetent til å utrede ytelse. Foreløpige ytelser skal i så fall utbetales etter lovgivningen i bostedslandet.

Etter mitt syn må dette innebære en viss grad av begrunnet tvil om utfallet. Umiddelbart synes derfor denne bestemmelsen å være lite dekkende i det foreliggende tilfelle, hvor det neppe kan herske noen tvil om hvor et evt utbetalingsansvar ligger.

Som jeg tidligere har gjort rede for bl a i svar på stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesens spørsmål i Stortingets spørretime 11. februar d.å., er det de kompetente myndigheter og institusjoner i Sverige som etter EØS-avtalen, jf Rådsforordning nr. 1408/71 artikkel 22 nr. 1 bokstav b, har ansvaret for eventuelle sykepenger eller fødselspenger i tilfeller der vedkommende under sitt seneste arbeidsforhold var omfattet av svensk trygdlovgivning.

Syke- og fødselspenger fra folketrygden forutsetter at vedkommende har hatt inntekt og arbeid i Norge. Avtalen innebærer ingen overføring av inntektsbaserte syke- og fødselspengerrettigheter fra et land til et annet. Det vedkommende maksimalt kunne hatt rett til fra trygden her, begrenser seg derfor til engangsstønad ved fødsel (kr 32 138), som også i enkelte konkrete saker er blitt forskuttert (og som vil bli krevd tilbake ved etterbetaling fra Sverige når den tid kommer).

Sakens kjerne er derfor ikke om det er Norge eller

Sverige som skal betale sykepenger/fødselspenger i de aktuelle saker, men hvorvidt Sverige skal gjøre det. Selv om det - hvilket har alle tenkelige formodninger mot seg - skulle vise seg at svenskene kan la være å betale, betyr ikke det at vedkommende vil ha rett til sykepenger/fødselspenger fra Norge.

Dette er altså i utgangspunktet ikke en tvist mellom Norge og Sverige, men et rettslig stridsspørsmål mellom den enkelte og de svenske myndigheter som i en lang rekke tilfeller ikke har gitt vedkommende det de faktisk mener å ha krav på etter svensk lovgivning og i henhold til forordningens regler.

Som jeg også understreket i mitt svar på stortingsrepresentant Bendiks H. Arnesens spørsmål i spørretimen 11. februar d.å. tilligger kompetansen til å overprøve de svenske trygdeorganers avgjørelse i første omgang det svenske nasjonale rettsapparatet og dernest EF-domstolen i Luxembourg. Jeg nevnte i samme forbindelse at EF-domstolen i Luxembourg for tiden behandler en sak av angjeldende art (Sak Nr C-275/96 Anne Kuusijärvi mot Riksförsäkringsverket). Jeg har nå fått opplyst at dom i Kuusijärvi-saken vil falle torsdag 11. juni kl 9.30. Jeg vil foreslå at en avventer utfallet av denne dommen.

Ellers kan jo norske myndigheter selvfølgelig forskuttere sosiale ytelser om vedkommendes økonomiske situasjon er slik at det er nødvendig, men det må i tilfelle skje gjennom sosialkontoret. Forskutterte ytelser fra sosialkontoret kan søkes tilbakebetalt etter bestemmelsen i gjennomføringsforordningens artikkel 111 nr 3.

Spørsmål nr. 182.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Jon Olav Alstad.

Besvart 28. mai 1998 av arbeids- og administrasjonsminister Eldbjørg Løwer.

Spørsmål:

«Når en person går fra hel stilling til halvstilling mens halv stilling tas ut på avtalefestet pensjon fra 310596, vil denne personen bli omfattet av lønnsreguleringer som er endel av tariffoppjøret selv om den konkrete reguleringen gjøres fra et senere tidspunkt?»

Begrunnelse:

En tidligere distriktsarbeidssjef gikk av helsemessige årsaker over i ny stilling på halv tid fra 010696. Samtidig tok han ut halv AFP. Fra 010996 ble stillingen oppjustert lønsmessig, noe som var endel av tariffoppjøret pr. 010596. På det tidspunkt vedkommende tok ut AFP var det klart at lønnsøk-

ningen kom og han regnet med å bli omfattet av dette. Det var hensiktsmessig å foreta stillingsendringer fra 010696 for hans del, selv om det ikke hadde vært problematisk å utsette dette i tre måneder og dermed unngå de problemer som nå har oppstått.

Svar:

Jeg viser til spørsmål fra stortingsrepresentanten som er stilt til skriftlig besvarelse i henhold til § 52 i Stortingets forretningsorden.

En person som tar ut AFP som en delpensjon vil inneha to funksjoner. Han vil være arbeidstaker i deltidstilling og han vil være pensjonist. Han vil nyte godt av de lønnsreguleringer som inntreffer når det gjel-

der deltidstilling, slik at pensjonsgrunnlaget for denne vil endre seg i takt med lønnsendringene.

Når det gjelder pensjonen, reguleres denne som andre pensjoner. Lønnsmessige endringer som inntreffer for stillingen etter at han har gått av med AFP får ingen innvirkning på pensjonsgrunnlaget.

Avtalefestet pensjon reguleres på samme måte som tilsvarende pensjoner dvs. i samvar med de prinsipper som Stortinget ga sin tilslutning til ved be-

handling av Stortingsmelding nr. 29 (1985-86): Pensjoner fra Statens Pensjonskasse skal reguleres i takt med grunnbeløpet i folketrygden og ikke i takt med lønnsutviklingen for etterfølger i stillingen. Kronebeløpene reguleres ikke som løpende pensjoner, jf hovedtariffavtalens pkt. 4.2.7.

I dette tilfellet som De har gjort rede for, vil personen ikke kunne få med seg lønnsjustering som følge av lønnsoppjøret, jf andre avsnitt.

Spørsmål nr. 183.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Torbjørn Andersen.

Besvart 28. mai 1998 av fiskeriminister Peter Angelsen.

Spørsmål:

«Vilkårene for fiskerinæringen i Skagerrak oppleves som fortvilet for flere fiskere. Enkelte vurderer situasjonen som så vanskelig at de vurderer å legge opp. Årsaken er de nye reglene som er innført for fiskeriene i denne landsdelen. Viktige arbeidsplasser kan gå tapt. Jeg vil av den grunn be fiskeriministeren redegjøre for de problemer som en fisker fra landsdelen har fått i følge vedlagt brev fra nevnte fisker. Kan fiskeriministeren gjøre noe for å avhjelpe de problemene som er beskrevet?»

Begrunnelse:

Jeg velger å la vedlagte brev fra en driftig yrkesfisker fra Agder tale for seg. Jeg vil understreke at hovedproblemet er at det er vanskelig å få en Nordsjøtråle tillatelse slik nevnte fisker har stort behov for. Behovet for denne tråletillatelsen bunner i at innblandingen av fisk i krepsefangsten blir ulovlig høy, og at innblandet fisk er ulovlig å selge selv om det er snakk om høyverdige fiskesorter. Dette lager store problemer for et forsvarlig økonomisk fiske.

Vedlegg

Arendal 4. mai 1998.

Til Torbjørn Andersen
Stortinget 0026
OSLO

Ang: Begrensning av fiskeri i Skagerrak og Nordsjøen.

Jeg har fisket i 30 år, men det har aldri vært mere restriksjoner enn det er nå.

Jeg tråler reker ned mine 2 båter på 21 meter og 24 meter.

I 1997 fisket hver båt for ca. 3 mill. kroner.

I 1998 får vi fiske 125 tonn reke pr. båt i året. I penger blir det ca. 2,4 mill. kroner pr. båt pr. år.

Nå får vi lov til å fiske fra 1.jan. til 30. apr. 45 tonn pr. båt.

Vi var ferdige med rekekvoten først i mars mnd, så nå får vi ikke fiske reke før 1. mai, og da er det 40 tonn pr. båt for de neste 4 mnd.

Problemet for oss er at vi ikke har konsesjon til noe annet fiskeri.

Vi kan tråle kreps, men problemet er at vi kan ikke ha større innblanding av fisk enn 75 % (eks. 100 kg kreps og maks 75 kg fisk)

Er innblandingen større, risikerer vi at vi blir stoppet av kystvakta.

Det er så få båter her som tråler kreps og fisk, at det er galt.

Mange båter her på Sørlandet har begrenset Nordsjøtillatelse, men de bruker den ikke.

Reglene sier at hvis ikke konsesjonen brukes innen 3 år, dras konsesjonen inn.

Derfor er det galt at når noen vil gjøre noe annet enn rekefiske, ikke kan få en begrenset Nordsjøtillatelse eller liknende, slik at vi kan tråle kreps lovlig.

Når de lager slike begrensinger, burde de gi oss alternativer slik at en kan drive lønnsomt.

Jeg har 9 mann i arbeid på de to båtene. Det burde bety en del, men med ordningene som er i dag, kan det se ut som at en må trappe ned fiskeriet, og selge båtene.

Jeg håper du kan ta dette spørsmålet opp, og at noe kan gjøres slik at arbeidsplassene kan bestå, og vi kan drive en lønnsom bedrift.

Vennlig hilsen
Jan Andersen
Sandvigveien 108
4816 KOLBJØRNSVIK
tlf. 37 01 05 66
mob. 94 58 48 30
91 34 79 51

Svar:

Det er noe uklart om de problemer som beskrives egentlig gjelder reguleringer (periodisering) av reke-trålfisket, bifangstproblemer i krepsefiske eller begge deler. Spørsmålet fra stortingsrepresentant Torbjørn Andersen tyder på at det er bifangstproblemet som er det underliggende problem. Til dette vil jeg bemerke at den fastsatte bifangstregel har vært gjeldende for krepsefiske i mange år. Det er således ikke nye regler for dette nå.

Når det gjelder reke-trålfisket sør for 62 gr. N er dette ikke konsesjonspliktig, og har heller ikke vært adgangsgulagret på annen måte før 1998. Jeg antar imidlertid at det ikke er selve adgangsbegrensningen som skaper problem for den aktuelle fiskeren.

Spørsmålet om alternative driftsmuligheter for reke-trålerne på Skagerakkysten skriver seg tilbake til 1985/86. I tiden før november 1985, da Fiskeridepartementet stoppet behandlingen av søknader om industritråltillatelse, var det mulig for reke-trålerne å få tildelt industritrålkonsesjon slik at de kunne delta i andre fiskerier.

Fra 1991 ble en del av reke-trålfåten tildelt avgrenset nordsjøtillatelse. Dette var fartøy under 65 fot (19,8 meter) største lengde, altså fartøy med begrenset fangstkapasitet. Tildeling av avgrenset nordsjøtillatelse for disse fartøyene ble antatt å ikke ville

innebære vesentlige struktur- og kapasitetsmessige konsekvenser. Begrunnelsen for et slikt tiltak var å få bedret lønnsomheten for reke-trålfåten i Skagerrak og å skaffe tilleggs muligheter for de minste reke-trålerne i Skagerrak og Nordsjøen samtidig som en kunne avhjelpe bifangstproblemene i reke-trålfisket sør for 62 gr. N.

Fra og med 1. januar 1998 innførte vi adgangsbegrensning i fisket etter reker sør for 62 gr. N for alle fartøy over 11 meter. Det ble satt krav om tidligere deltakelse i fisket og levering av fangst i årene 1995, 1996 og 1997 fra reke-trålfiske.

Slik adgangsbegrensning satte vi i verk for å hindre økt deltakelse i reke-trålfisket i Skagerrak og Nordsjøen. En videre utvikling av antall fartøy ville fått negative konsekvenser for hele reke-trålfåten i dette området. Ordningen er således et tiltak for å ivareta den gruppen som allerede driver slikt fiske.

Avslutningsvis vil jeg gjøre oppmerksom på at Fiskeridepartementet er i ferd med å revidere konsesjonsregelverket. På grunn av arbeidsmengden i departementet og direktorat tror jeg imidlertid at vi tidligst kan utrede nye regler for rekefisket i Skagerrak/Nordsjøen, herunder reglene for tildeling av avgrenset nordsjøtillatelse, engang i 1999. I mellomtiden får vi anvende gjeldende regler så skjønnsomt som mulig.

Spørsmål nr. 184.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Britt Hildeng.

Besvart 27. mai 1998 av sosialminister Magnhild Meltveit Kleppa.

Spørsmål:

«I dag er ca 25 mill. kroner, beregnet til eldrerådernes arbeid, overført til kommunene. Det viser seg imidlertid at kommunene bare i liten grad stiller dette beløpet til disposisjon for eldrerådene. Norsk Pensjonistforbund har vært opptatt av dette og beregnet hva som etter disse overføringene skulle vært brukt til eldrerådene. Det er f.eks. dokumentert at eldrerådene i Bergen skulle vært berettiget ca 1,3 mill kroner, men har fått under 600 000 til disposisjon. Vil statsråden gjøre noe med dette?»

Svar:

Dei midlane som frå 1993 er blitt løyvde til kommunane og fylkeskommunane til drift av eldreråda er gjevne gjennom dei generelle rammetilskota til kommunane og fylkeskommunane. 26 mill kroner vart lagt inn i inntektsystemet i 1993 og er sidan vidareført. Midlane er m.a.o. ikkje øyremerkte. Det er kommunane sjølve som avgjer kor stor sum eldrerå-

da skal få til drifta si. Denne ordninga vart sett i verk fordi ein ville ha ei finansiering som styrkjer det lokale demokratiet på ein slik måte at dei lokale behova i den enkelte kommune blir ivaretekne på best mogleg måte. Eldreråda ivaretek alle saker som har med eldre, og eldre sine kår i den kommunale og fylkeskommunale politiske prosessen. På den måten skal dei vera ein del av lokaldemokratiet.

I Sosial- og helsedepartementet sitt nye rundskriv I-26/98 om kommunale og fylkeskommunale eldreråd er det sagt dette om kommunale løyvingane til drift av eldreråda:

«Det er ein føresetnad etter lova at kommunestyret/fylkestinget skal vedta budsjett for rådet og løyve dei naudsynte midla til å dekke drifta av rådet. Dette skal omfatte midlar til sekretariatsfunksjonen, arbeidsgodgjersle, jf. kommunelova § 42 og til å dekke naudsynte utgifter til skyss, kost og overnatting etter dei satsar kommunen har vedteke jf. kommunelo-

va § 41. Eldrerådet har rett til å uttale seg før kommunestyret/fylkestinget vedtek budsjett for rådet.»

Om sekretariatfunksjonen seier rundskrivet dette:

«Kommunen/fylkeskommunen er etter §§ 4 og 8 første ledd forpliktet til å sikre ein høveleg sekretariatthjelp for rådet.

Kommunane/fylkeskommunane har etter lova plikt til å leggje tilhøva praktisk til rette for at eldre-råda skal kunne kome med tilråding før det blir teke

viktige avgjerder som vedkjem eldre i kommunen/fylkeskommunen. Det følgjer av dette at kommunen/fylkeskommunen må syte for sekretariatthjelp av slikt omfang at eldrerådet kan gjennomføra dei oppgåver lova legg på dei. Det er i forarbeida til lova rekna med at arbeidet vil vere av eit omfang som vil krevje ein tredels stilling.»

Eg vil i denne samanhengen nemna at departementet i det nye rundskrivet har skjerpa formuleringane om kommunen si plikt til å leggja høva til rette for eldreråda sitt arbeid.

Spørsmål nr. 185.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Britt Hildeng.

Besvart 27. mai 1998 av justisminister Aud-Inger Aure.

Spørsmål:

«Ifølge yrkesskadeforsikringsforeningen er rundt 200 000 arbeidstakere ikke dekket av yrkesskadeforsikringen fordi mange bedrifter lar være å tegne den lovpålagte yrkesskadeforsikring. Idag finnes ikke lister eller metoder for å få fram oversikter over hvilke bedrifter dette er. Ansatte som kommer til skade i disse bedrifter anmelder ofte ikke skaden, da dette kompliserer deres ansettelsesforhold og de blir dermed uten erstatning.

Hvordan vil statsråden bevirke at alle bedrifter følger lovverket?»

Svar:

Spørsmål nr 185 fra representanten Britt Hildeng er rettet til sosialministeren. Lov 16 juni 1989 nr 65 om yrkesskadeforsikring hører imidlertid under Justisdepartementets ansvarsområde, og spørsmålet besvares derfor av justisministeren.

Yrkesskadeforsikringsloven pålegger enhver arbeidsgiver i riket å tegne yrkesskadeforsikring for de ansatte, jf §§ 1 og 3 i loven. Forsikringen skal etter § 10 dekke skader og sykdommer som arbeidstakere påføres i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden. Unnlattelse av å tegne forsikring er straffbart etter lovens § 19, som bestemmer at ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av forsikringsplikten straffes arbeidsgiveren eller den som i arbeidsgiverens sted leder virksomheten, med bøter eller fengsel i tre måneder.

En slik straffetrussel er imidlertid ikke tilstrekkelig til å bidra til at alle arbeidsgivere som omfattes av loven, tegner yrkesskadeforsikring. For å hindre at det går utover de ansatte at en arbeidsgiver unnlater å tegne forsikring, bestemmer § 7 at de forsikringsgivere som tilbyr yrkesskadeforsikring etter loven, sva-

rer i fellesskap for den ansattes tap når arbeidsgiveren er uforsikret. Forsikringsgiverne er solidarisk ansvarlige. Når det er utbetalt erstatning etter disse reglene, kan forsikringsgiverne kreve regress hos den uforsikrede arbeidsgiveren.

Yrkesskadeforsikringsloven gir etter mitt syn en tilfredsstillende regulering når det gjelder problemet med manglende forsikring. Det som er viktig i slike tilfeller, er at loven sørger for at også arbeidstakere som er ansatt hos en arbeidsgiver som har unnlatt å tegne forsikring, har fulle rettigheter etter loven. En forutsetning for at den ansatte skal få erstatning er likevel at han eller hun melder et krav. Det forekommer antakelig at ansatte som har vært utsatt for en yrkesskade av hensyn til arbeidsgiveren unnlater å fremme sitt forsikringskrav. Dette er imidlertid et problem som jeg tror vi må erkjenne at vanskelig kan løses ved lovregulering eller andre former for inngrep fra myndighetenes side. Loven har som nevnt en ordning som sørger for den ansattes rettigheter hvis arbeidsgiveren mangler forsikring. Dersom den ansatte velger ikke å benytte seg av disse rettighetene, er det lite myndighetene kan gjøre med dette valget.

Det viktigste bidraget til å sikre at yrkesskadeforsikringsloven fungerer slik den skal, er etter mitt syn å sørge for informasjon til arbeidsgivere og de ansatte. En vesentlig del av den informasjon som gis om forsikringsordningen, står forsikringsbransjen selv for. Jeg har fått opplyst av Yrkesskadeforsikringsforeningen at det er vanlig at selskapene informerer om plikten til å tegne yrkesskadeforsikring i forbindelse med at bedrifter tegner andre typer forsikringer. Yrkesskadeforsikringsforeningen har også et samarbeid med revisor- og regnskapsførerforeningene for å sikre at revisorer og regnskapsførere kjenner til loven og informerer bedriftene om forsikringsplikten. Yr-

kesskadeforsikringsforeningen forsøker dessuten å holde et fokus på ordningen ved omtale i media osv.

Jeg nevner også at samtlige arbeidsgivere ble orientert om forsikringsplikten så sent som i april 1996. Det ble da sendt et brev fra Rikstrygdeverket til arbeidsgivere som blant annet omhandlet plikten til å tegne yrkesskadeforsikring.

Det er videre viktig å nå de ansatte med informasjon om yrkesskadeforsikringsloven. Justisdepartementet har utarbeidet en brosjyre om forsikringsordningen som skal være utlagt på alle landets trygdekontorer.

Jeg nevner dessuten at Yrkesskadeforsikringsforeningen arbeider med et prosjekt hvor de tar sikte på å finne frem til arbeidsgivere som ikke har tegnet yr-

kesskadeforsikring ved å koble forsikringsselskaperes registre over kunder med yrkesskadeforsikring med Enhetsregisteret i Brønnøysund. På denne måten kan man finne frem til alle arbeidsgivere med organisasjonsnummer i Enhetsregisteret som ikke har tegnet forsikring. Yrkesskadeforsikringsforeningen tar sikte på å henvende seg til disse bedriftene for å gjøre dem oppmerksom på forsikringsplikten. Ordningen krever imidlertid konsesjon fra Datatilsynet, og konsesjonssaken er ikke endelig avgjort. Det er derfor for tidlig å si om prosjektet kan gjennomføres.

Om det er behov for ytterligere informasjonstiltak om loven er ellers et spørsmål som Justisdepartementet har under observasjon.

Spørsmål nr. 186.

Innlevert 20. mai 1998 av stortingsrepresentant Karl N. Meløysund.

Besvart 28. mai 1998 av fiskeriminister Peter Angelsen.

Spørsmål:

«Noen båter har rettigheter både i torskestrål og seinotfiske. For disse har de store mengdene med sei i år skapt problemer. Er det da mulig for disse båtene å få overført et mindre kvantum, f.eks 20-30 tonn, fra egen notkvote slik at hensynet til bestanden kan ivaretas på en redelig og forsvarlig måte til resten av torskeknoten er fanget? Seien dominerer på alle felt i slike mengder at mye vil bli neddrept.»

Begrunnelse:

Som Statsråden vel er kjent med, har seien medført store problemer for avviklingen av torskefisket i år. For 2-3 båter er saken slik at de er tildelt rettigheter i både torskestrål og i seinotfisket. Trålfisket er konsesjonsbelagt, noe notfisket ikke er. Bestemmelsene tilsier at det som fiskes av sei på trål skal trekkes av notkvoten. Disse båtene har nå så lite sei igjen av trålknoten at det vil vanskeliggjøre å få tatt opp torskeknoten. Jeg håper at Fiskeriministeren har forståelse for problemet og kan medvirke til at torskeknoten kan tas, samtidig som hensynet til seibestanden ivaretas.

Svar:

Fisket etter sei nord for 62° N i 1998 er regulert i forskrift av 18. desember 1997. I henhold til forskriften er den norske totalkvoten fordelt med gruppekvoter til fartøyer som fisker med konvensjonelle redskaper, fartøyer som fisker med not, og fartøyer som fisker med trål. Det følger av denne reguleringsord-

ning at sei som er tatt med konvensjonelle redskaper, belastes gruppekvoten til konvensjonelle redskaper, sei som er fisket med not, belastes gruppekvoten til not, og sei fisket med trål belastes gruppekvoten til trål. Det er gjort unntak for denne ordning i reguleringsforskriftens § 9 siste punktum. Det følger av denne bestemmelse at «trålernes fiske med konvensjonelle redskaper belastes gruppekvoten til trålerne». I tillegg vil 3000 tonn som fanges med konvensjonelle redskaper av notfartøy belastes gruppekvoten til not.

Bestemmelsene om kvoteavregning gjelder uavhengig av om seien er tatt i et direkte fiske eller som bifangst i fiske etter andre arter enn sei i henhold til bifangstadvang i forskriftens § 11. Bifangstadvangen gjelder ikke fartøy som fisker med trål ettersom fartøykvoten av sei som er tildelt den enkelte tråler, også skal dekke bifangst av sei i trålfiske etter andre arter.

Fartøy som fyller de fastsatte vilkår for deltakelse i de forskjellige grupper, er som tidligere gitt adgang til å delta både med konvensjonelle redskaper, not og trål, såkalt kombinasjonsdrift. Det følger av forskriftens § 9 at fartøy som fisker med flere redskaper, maksimalt kan fiske den høyeste maksimalkvoten som gjelder for en av gruppene fartøyet deltar i. Det kvantum som fiskes med det enkelte redskap, kan ikke overskride maksimalkvoten for dette redskap.

Gjeldende regulering er i samsvar med tilrådingen fra Reguleringsrådet.

Jeg kan ikke se at det er grunnlag for at trålere som også deltar i det maksimalkvoteregulerte fisket

etter sei med not, skal tildeles større trålkvote av sei enn de trålere som ikke deltar i notfisket. Notgruppen som er regulert med maksimalkvote, er sterkt overregulert, mens trålgruppen er regulert med fartøyskvo-

ter. Dersom en skulle tillate en slik kvoteoverføring fra not- til trålgruppen, ville det innebære en forskyvning som ville gå på bekostning av andre notfartøy som må konkurrere om maksimalkvoten.

Spørsmål nr. 187.

Innlevert 22. mai 1998 av stortingsrepresentant Børge Brende.

Besvart 28. mai 1998 av kirke-, utdannings- og forskningsminister Jon Lilletun.

Spørsmål:

«Universitetene merker en sviktende interesse for å ta doktorgrad. Tidligere ble den lave lønnen kompensert med rentefritak på studielånet og medlemskap i studentsamskipnaden. Rentefritaket er borte. KUF har nå kommet med et rundskriv som innebærer at doktorander ikke kan være medlemmer i samskipnadene. På dette vis mister de det eneste gjenværende godet de har hatt som doktorander. Vil statsråden revurdere dette og endre forskriften slik at de fortsatt kan være medlemmer av samskipnadene?»

Begrunnelse:

Universitetene merker en sviktende interesse for å ta doktorgrad. Dette skyldes bl.a. høye lønner på den ordinære arbeidsmarkedet.

Tidligere ble den lave lønnen kompensert med rentefritak på studielånet og medlemskap i studentsamskipnaden. Rentefritaket er borte. KUF har nå kommet med et rundskriv som innebærer at dr. grad stud. ikke lenger kan være medlemmer i samskipnadene. På dette vis mister de det eneste gjenværende godet de har hatt som doktorander. Dette kan føre til ytterligere svikt i rekrutteringen til doktorgradsuttanningen, m.a.o. rekrutteringen til det fremtidige faglige fundamentet i universitetene.

Samskipnaden gir tilbud om rimelig bosted, som er nødvendig for mange kandidater med høyt studielån og dårlig lønn.

- Helsetjenestene og refusjonsordninger er like attraktive og viktige for doktorkandidatene som for studentene.
- Studiebeviset gir rett til rimeligere reiser. Uten medlemskap i Stud-samsk. er de heller ikke omfattet av barnehagetilbud etc.

Det er riktig at doktorkandidatene ikke er å regne som studenter, men på grunn av den lite veldefinerte situasjonen som denne gruppen har er det nødvendig å tilby et tilleggs gode som det er å være medlem i studentsamskipnaden. Konsekvensen av at medlemskapet i studentsamskipnaden faller bort er at det blir enda mindre attraktivt å ta en doktorgrad. Det blir

dårligere rekruttering, lavere nivå på kandidatene og dårligere forskning og undervisning på universitetet.

Forslag til endring i teksten forskrifta §2:

Kandidater innen den organiserte doktorgradsuttanningen er å regne på lik linje med fulltidsstudenter etter denne forskriften. Stipendiater utenfor den organiserte doktorgradsuttanningen er ikke å regne som studenter etter denne forskrift.

Svar:

Etter samskipnadsloven § 12 første ledd skal alle studenter betale en semesteravgift til studentsamskipnaden. Departementet har i § 2 i forslaget til nye forskrifter foreslått følgende definisjon av student:

«I denne forskrift menes med student:

- a) En person som er tatt opp til et studium ved en utdanningsinstitusjon i Norge normert til minst 5 vekttall pr. semester.
- b) samt enhver som skal meldes opp til eksamen i et studium normert til minst 5 vekttall pr. semester.

Ved tvil skal utdanningsinstitusjonen, etter å ha rådført seg med studentsamskipnaden, avgjøre om en person skal regnes for å være student.»

I forslaget til nye forskrifter til lov om studentsamskipnader blir doktorgradsstudenter ikke regnet som studenter. Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at forslaget til forskrifter er til høring hos berørte instanser, og at departementet vil vurdere alle uttalelser til forskriftene før endelig beslutning fattes.

Tidligere var de som tok doktorgraden i mange tilfeller studenter, og de kunne dermed finansiere sine studier ved hjelp av lån og stipend fra Statens lånekasse for utdanning. I dag er det slått fast i forskrift til utdanningsstøtteloven kap. I pkt. 3.2.6 at det ikke kan tildeles støtte til søker som er tatt opp til et doktorgradsstudium i Norge etter 15. august 1995. Ordningen med at doktorgradsstudenter får rentefritak på studielånet er også falt bort.

Bakgrunnen for at doktorandene har mistet sin studentstatus, er at de langt fleste som blir tatt opp til et doktorgradsstudium i Norge er tilsatt i ordinære tidsbegrensede stillinger ved utdanningsinstitusjo-

nen, jf. tjenestemannsloven § 3 nr. 2. De har lønn på nivå med andre akademikere i nybegynnerstillinger i staten. Stipendiatene kan lønnes fra lønnstrinn 30-41, og utdanningsinstitusjonene kan benytte seg av hele spennet dersom de ønsker det i sin rekruttering til doktorgradsutdanningen.

I og med at doktorandene til forskjell fra tidligere er i ordinære tilsettingsforhold og mottar lønn på linje med andre nyutdannede akademikere, vil det ikke være naturlig at de samtidig skal kunne opprettholde

den fordelene de hadde som studenter av å nyttiggjøre seg studentsamskipnadens velferdstilbud.

Av hensyn til konsekvens og sammenheng i regelverket har departementet foreslått å ikke videreføre doktorandene som studenter i forslaget til nye forskrifter til studentsamskipnadsloven. Det er ønske om å finne en enhetlig status for doktorandene, slik at de ikke i noen sammenhenger blir behandlet som arbeidstakere og i andre som studenter.

Spørsmål nr. 188.

Innlevert 25. mai 1998 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland.

Besvart 2. juni 1998 av olje- og energiminister Marit Arnstad.

Spørsmål:

«Eit av verdas største oljeselskap, Shell, har i følge Oljedirektoratet(OD)drive med «manipulering, men ikke bevisst juks». Målesystema ved Draugenfeltet har over lengre tid hatt store manglar, og OD har fleire ganger varsla Shell om dette, utan at selskapet har ordna opp. Kva slag konsekvensar dette vil få for Shell, og evt. andre selskap som gjer liknade overtramp, må klargjerast. Kva vil statsråden gjere for å sikre at selskap driv etter gjeldande lov- og regelverk?»

Svar:

Operatørselskapene har i henhold til Forskrift om fiskal kvantumsmåling ansvaret for at petroleum måles på en korrekt måte, under tilsyn av Oljedirektoratet.

Under oljedirektoratets måletekniske tilsyn rettet mot Shell har det blitt pekt på mangler innen organiseringen av måleaktivitetene. Det er også avdekket bruk av en ikke akseptabel prosedyre.

I ettertid har konsekvensene av de observerte av-

vikene blitt beregnet, og funnet å være av moderat omfang.

Forskriften om fiskal kvantumsmåling stiller detaljerte krav til utstyr og prosedyrer, samt organisering av virksomheten for å sikre nøyaktig måling, og derved sikre et nøyaktig grunnlag for skatte- og avgiftsbetaling.

Oljedirektoratets reaksjon med varsel om pålegg reflekterer at planlagte forbedringer ikke er implementert, og at tiden nå var inne til å bruke noe sterkere virkemidler enn det som tidligere var funnet nødvendig.

Saken er fremdeles under behandling, og Shell viser nå, i følge oljedirektoratet, en klar vilje til samarbeid.

Når det gjelder oppfølging av virksomheten generelt mener oljedirektoratet at en gjennom planmessig tilsyn og de virkemidler en har til rådighet, fra rene oppfordringer via pålegg til straff og rettighetstap har de nødvendige redskapene for å påse at selskap driver etter gjeldende regelverk.

Jeg synes oljedirektoratet har vist godt skjønn i saken og ser ingen grunn til å innføre ytterligere tiltak.

Spørsmål nr. 189.

Innlevert 25. mai 1998 av stortingsrepresentant **Kristin Krohn Devold.**

Besvart 27. mai 1998 av justisminister **Aud-Inger Aure.**

Spørsmål:

«Vil Justisministeren legge frem den lovede Stortingsproposisjonen om lotterier og lotteritilsyn i løpet av vårsesjonen?»

Begrunnelse:

I forbindelse med interpellasjon fra undertegnede den 22. januar 1998 om praktiseringen av lotteriloven uttalte justisministeren:

«Regjeringen tar sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget i vårsesjonen om opprettelse av et statlig lotteritilsyn og øvrige nødvendige endringer i lotteriloven. Proposisjonen vil skissere rammevilkår for de ulike lotteriformer og tiltak med sikte på å oppnå en rettferdig fordeling av organisasjonenes andeler i lotterimarkedet.»

Som Justisministeren sikkert er klar over er det snakk om viktige inntekter for frivillig og humanitært arbeid. Derfor er det viktig å sikre en avkla-

ring av rammevilkårene for organisasjoner som baserer sine inntekter på lotteridrift.

Justisministeren sa at dette arbeidet ville bli gitt høy prioritet. Dette er jeg enig i, men nå ser det ikke ut som Stortinget rekker å behandle denne saken i vårsesjonen, og det betyr ytterligere utsettelse av denne saken.

Svar:

Arbeidet med lovforslaget om opprettelse av et lotteritilsyn og endringer i lotteriloven er gitt høy prioritet, men har tatt noe lengre tid enn forventet. Regjeringen tar sikte på å fremme den varslede odelstingsproposisjonen i løpet av kort tid, men jeg kan ikke love at det vil skje i løpet av vårsesjonen.

Jeg viser for øvrig til den varslede tilleggsmeldingen til stortingsmelding nr 27 om statens forhold til frivillige organisasjoner. I denne meldingen vil Regjeringen skissere ulike tiltak som kan bidra til å gi organisasjonene bedre rammevilkår. Meldingen ventes fremlagt av Regjeringen i nær fremtid..

Spørsmål nr. 190.

Innlevert 25. mai 1998 av stortingsrepresentant **Ågot Valle.**

Besvart 29. mai 1998 av kulturminister **Anne Enger Lahnstein.**

Spørsmål:

«NRK arbeider med en organisasjonsmodell for den nye Nyhets- og distriktsdivisjonen. En sannsynlig modell innebærer at en programsjef på Marienlyst får et overordna redaksjonelt ansvar for distriktskontorene. Flere Distriktsprogramråd og NRK-medarbeidere frykter at dette vil føre til en ensretting og svekking av NRKs distriktsprogramprofil. Organiseringa er i så fall et politisk spørsmål. Vil Kulturministeren engasjere seg for å sikre at distriktskontorenes stilling ikke svekkes ved omorganiseringa?»

Begrunnelse:

De 17 distriktskontorene har i dag distriktssjefer med redaktøransvar for de lokale og regionale sendingene, og med ansvar for styring med sendingenes profil, ansatte og øvrige ressurser. Distriktskontorene er viktige i lokal nyhetsformidling og som formidlere av lokal kultur og identitet. De drives forskjellig og

gjenspeiler at mangfoldet er stort rundt i det ganske land. Allsidighet og egenart er viktig for distriktskontorenes oppslutning, og dermed for at de fortsatt skal være en ryggraden i NRK. Distriktskontor med en fri stilling innenfor NRKs rammer, og som formidler lokalnyheter og lokal kultur er med på å styrke folks lokale forankring, og er dermed både et kulturpolitisk og et distriktpolitisk virkemiddel.

Den foreslåtte modellen (modell A) med en programsjef på Marienlyst, har kimen til sentralisering i seg. Programsjefen kan fatte overordnede beslutninger som fører til ensretting av distriktskontorene. Eller som en NRK-medarbeider uttaler til Nationen: «En sentral programsjef må nødvendigvis se verden fra Marienlyst, og vil naturlig nok ha en annen prioritering av nyhetsbildet enn en distriktssjef lokalt vil ha.» Organiseringa av NRKs distriktskontor blir derfor ikke bare et teknisk spørsmål for et AS, men et politisk.

Svar:

Ved behandlingen av Ot prp nr 69 for 1994-95, jf Innst O nr 16 for 1995-1996, vedtok Stortinget i desember 1995 å omorganisere stiftelsen Norsk rikskringkasting til aksjeselskap. Aksjelovens bestemmelser får derfor betydning for forhold som vedrører Norsk rikskringkasting.

Aksjelovens § 6-12 har bestemmelser om styrets oppgaver. I 1. ledd heter det:

«(1) Forvaltningen av selskapet hører under styret. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten.»

Etter aksjeloven hører altså organiseringen av Norsk rikskringkastings Nyhets- og distriktsdivisjon inn under styrets ansvarsområde. Etter vedtektenes § 9 skal NRKs styre forelegge for generalforsamlingen alle saker som antas å være av vesentlig, prinsipiell, politisk eller samfunnsmessig betydning. Det er altså styrets ansvar å vurdere om saken er av en slik art at den må forelegges for generalforsamlingen før styret treffer sitt endelige vedtak.

Saken er ikke ferdigbehandlet i NRKs styrende organer. Det er med andre ord ikke fattet noen endelig avgjørelse om organiseringen av den nye divisjonen.

På dette grunnlag mener jeg at det ikke er korrekt å gripe inn i saken.

Jeg har i samsvar med vanlig praksis lagt spørsmålet fram for Norsk rikskringkasting til uttalelse. I uttalelsen heter det blant annet:

«De aktuelle organisasjonsmodellene sikrer distriktssjefenes klare redaktøransvar for lokale sendinger på samme måte som i dag. Samtidig legges det vekt på formålstjenlige styringsprinsipper i en moderne bedrift. Det legges opp til en hensiktsmessig lederstruktur som vil styrke distriktskontorenes daglige kontakt og innflytelse, og det sikrer dermed også muligheten for vekst på distriktskontorene.

Distriktskontorenes spesielle behov og det lokale redaktøransvar er spesielt behandlet i den innstilling distrikts- og nyhetsdirektøren presenterer for kringkastings sjefen vedrørende intern organisering.»

Jeg legger til grunn at NRKs endelige valg av organisasjonsmodell må ivareta disse hensyn.

For øvrig kan jeg opplyse at regjeringens syn på disse spørsmål er omtalt i Voksenåsen erklæringen, der det bl.a. heter:

«For at TV og radio skal opprettholde sine roller som viktige kulturformidlere, bør det legges større vekt på lokale sendinger og produksjon. Tendenser til økt sentralisering av beslutninger og programproduksjon bør motvirkes. NRKs distriktskontorer må videreutvikles som sterke og selvstendige enheter.»

Spørsmål nr. 191.

Innlevert 26. mai 1998 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen.

Besvart 2. juni 1998 av olje- og energiminister Marit Arnstad.

Spørsmål:

«Uavhengige konsulenter hevder at Statnett har et betydelig effektiviseringspotensial. Stortinget har tidligere bedt om en gjennomgang av kraftnettstrukturen. Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av hvor effektivt Statnett ivaretar sine oppgaver, samtidig som regionalnettets situasjon og funksjon gjennomgås?»

Begrunnelse:

Statnetts monopolsituasjon i Norge på nettsiden bør nå gjennomgås av Stortinget. Det samme gjelder driften av regionalnettet. I denne forbindelse viser jeg til Nordkraft AS's påklage av 13.10.97 på NVEs vedtak av 19.9.97 hvor energikjøpere - gjerne nær kraftkilden - rammes av NVEs omkjøring.

Videre hevdes det fra mange hold at Statnetts monopolsituasjon medfører liten effektivitet - med det

resultat at nettleien i Norge kommer opp på et unødvendig høyt nivå. I denne sammenheng viser jeg til situasjonen i Sverige og Finland hvor Statnetts priser kommer dårlig ut til sammenligning.

Svar:

Fra 1. januar 1997 la NVE om reguleringen av nettselskapene fra avkastningsregulering til inntektsrammeregulering. Det ble innført et generelt effektivitetskrav til alle nettselskaper for å sikre at kundene får del i den løpende produktivitetsveksten som skyldes tekniske og organisatoriske nyvinninger. Effektivitetskravene er innført som årlige reduksjoner i inntektsrammene, og selskapene kan selv beslutte om kravet skal oppfylles gjennom kostnadsreduksjoner eller redusert avkastning.

Fra 1998 ble det innført individuelle effektivitetskrav for distribusjonsnettene basert på resultatene fra

sammenlignende effektivitetsanalyser av selskapene. De minst effektive selskapene får en større årlig reduksjon i inntektsrammen enn de mer effektive.

Regional- og sentralnettene, deriblant Statnett SF, har i 1998 kun det generelle kravet, men fra 1999 legger NVE opp til at inntektsrammene også for disse nettselskapene skal reduseres individuelt basert på resultatene fra sammenlignende effektivitetsanalyser.

NVE har ikke hatt tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre effektivitetsanalyser av alle nettnivåer parallelt slik at individuelle krav kunne innføres samtidig for både distribusjons-, regional- og sentralnettene. Effektivitetsanalysene av regional- og sentralnettene er i år prioriterte oppgaver for NVE og resultatene fra disse analysene vil bli gjort gjeldene fra og med 1999.

Representanter for Statnett SF sine kunder fikk i 1997 et konsultantselskap til å utvikle en metode for analyse av effektiviteten i sentralnettet ved blant annet å sammenligne kostnadene i det norske og svenske sentralnettet. Resultatet fra analysene var ikke egnet til å trekke klare konklusjoner om hvilket årlig effektivitetskrav Statnett SF skulle få i forbindelse med fastsettelsen av inntektsrammene. Årsaken var blant annet usikkerhet om bl.a. datakvalitet. Et ve-

sentlig problem var at betydningen av klimatiske og topografiske forskjeller mellom områdene i Norge og Sverige ikke var kartlagt.

NVE har, i forståelse med Statnett SF og representanter fra deres kunder (Statnettkundenes Fellesorganisasjon), besluttet å videreføre analysen fra 1997 slik at effektiviteten til Statnett SF kan beregnes. Metodeutvikling og kartlegging av betydning av klimatiske og topografiske forskjeller er under arbeid, og det er derfor ikke mulig å si noe om hvordan resultatet av analysene vil bli på nåværende tidspunkt. Dersom analysene kan påvise en grad av ineffektivitet i Statnett SF vil det innføres en årlig reduksjon i deres inntektsramme fra og med 1999, samtidig med andre regional- og sentralnettseiere.

Jeg er opptatt av at Statnett driver sin virksomhet effektivt innenfor de rammene foretaket har. Et effektivt drevet sentralnett vil bidra til lavere tariffer for brukerne av nettet i Norge. Departementet følger derfor dette arbeidet som pågår.

Når det gjelder nettstrukturen og regionalnettets situasjon og funksjon er dette tema i klagesakene vedrørende sentralnettets utstrekning. Disse sakene er for tiden til klagebehandling i departementet, og jeg vil av den grunn ikke berøre disse temaene i denne omgang.

Spørsmål nr. 192.

Innlevert 26. mai 1998 av stortingsrepresentant Ivar Kristiansen.

Besvart 2. juni 1998 av samferdselsminister Odd Einar Dørum.

Spørsmål:

«Jeg viser til oppslag i media - i hovedsak Dagbladet - om situasjonen i Luftfartsverkets sertifikatavdeling. Vil statsråden sørge for en snarlig gjennomgang av hvordan organisasjonen fungerer - en gjennomgang av de påstander som fremmes mot avdelinger, bl.a. for å ivareta de sertifikatsøkendes interesser?»

Svar:

Samferdselsdepartementet er kjent med at det hevdes at Luftfartsverkets sertifikatavdeling ikke fungerer godt nok og forholdet ble bl a tatt opp i møte mellom styret i Luftfartsverket og Samferdselsdepartementet 8. mai då.

På ovennevnte bakgrunn er det iverksatt en rekke tiltak med sikte på å få sertifikatavdelingen til å fungere bedre.

Det er engasjert ekstern bistand for å utføre en arbeidsmiljøundersøkelse i Sertifikatavdelingen som skal definere interne problemområder og foreslå løsningsmodeller. Aktiviteten ledes av IFO (institutt for Organisasjonsutvikling) og tar til i månedsskiftet mai/juni.

Videre foretas det i Luftfartsverket en vurdering av om forvaltningsoppgavene i Luftfartsinspeksjonen utføres i henhold til god forvaltningsskikk, herunder om prosedyrer og retningslinjer er tilstrekkelige for oppgavene. Dette arbeidet gjøres av Luftfartsverkets internkontrollenhet og har pågått siden medio april og vil fortsette som en løpende aktivitet.

Luftfartsverket er i tillegg i dialog med ekstern konsulent for kartlegging av Luftfartsinspeksjonens forvaltningspraksis og avdekking av eventuelle avvik fra god forvaltningsskikk. Det er tatt kontakt med Statskonsult som har sagt seg interessert i å påta seg

oppdraget, og mandat for oppdraget er under utarbeidelse.

Til slutt kan nevnes at det i Luftfartsverket er etablert en arbeidsgruppe med den oppgave å utarbeide en helhetlig kompetanseutviklingsplan, lønnsstruktur og lønnskarriereplan for tilsynspersonell. Dette

arbeidet skal være avsluttet innen 15. september 1998.

Jeg vil forøvrig følge denne prosessen nøye og har bedt om å bli informert fortløpende.

